

Introspective Joy - The Power of Adar

*Dedicated by by Suri Reiner in loving memory of her mother Henna Rochel bas Binyamin Chaim and her grandmothers, Fayga bas Yaakov HaLevi and Frayda bas Shmuel
Rabbi Shmuel Silber*

1. שם משמואל שמות פרשת ויקהל

כן בכל שנה בחודש אדר שקודם ניסן נותנים מן השמים התעוררות חדשה בלב ישראל אפי' לאותם שהיו בכל השנה בכחי' שינה. וכמו שהגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצלה"ה שאדר קודם ניסן הוא כעין אלול קודם תשרי, עכ"ד. והנה תשרי הוא זמן תפלה ותחנונים לשפוך את הנפש לפני אבינו שבשמים, ע"כ ענין אלול שקודם לו הוא זמן שנפתחין י"ג מכילין דרחמי ... מחמת חסדי ה' הוא מרחם עלינו ופותח לנו שערי הרחמים, כן דוגמתו הוא אדר לפני ניסן. שניסן הוא זמן חידוש עבודה שמתבקשת התאמצות הלב וחיות ורגש הנפש והתרוממות הנפש וחיזוק ידיים, ע"כ באדר שקודם לו נותנין מן השמים בלב ישראל אומץ וחיזוק הלב ורגש קודש והתרוממות הנפש.

Rav Shmuel Borenstein was the son of the Admor of Sochachov and was born in 1856 in Kotzk. He was his father's right hand and taught in the Sochachov yeshiva. In 1910 he became rebbe upon his father's death. He died in 1926.

2. מהר"ש מבעלזא ז"ע

התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמים, כי לולא התמהמהנו - לולא אותיות 'אלול', שאם בחודש אלול התמהמהנו מלשוב בתשובה, כי עתה שבנו - אנו יכולים לשוב בתשובה ב'זה פעמים' - בחודש הי"ב (בגימטריא ז"ה) הוא חודש אדר, שלפעמים הוא נכפל ב' פעמים.

3. בראשית פרק מג פסוק י

כי לולא התמהמהנו כִּי־עַתָּה שָׁבְנוּ זֶה פְּעָמִים:

For had we not tarried, by now we would have already returned twice.

4. ייטב לב (פרשת תרומה ד"ה ועשית)

י"דוע (ראש השנה יא, א): 'בניסן':
נגאלו ובניסן עתידין להגאל, וידוע (סנהדרין צו, ב) כי אין הדבר תלוי אלא בתשובה, וכבר איתא בספרים ("קדושת לוי" פרשת האוינו; ועוד) כי בתשרי מאימת הדין הנפש תבהיל והתשובה הוא מיראה, ואלול הוקבע מקודם להתעורר בתשובה על ידי השופר, ובניסן זמן תשובה מאהבה על ידי שזוכר חסדי ה' ונסים ונפלאות שעשה עמנו בהוציאנו ממצרים, ולכן הוקבע אדר מקודם להתעורר בתשובה מתוך שמחה ואהבה, כי 'משנכנס אדר מרבין בשמחה' (תענית כט, א).

5. שפת אמת (ליקוטים לר"ח אדר)

... אלול קודם ר"ה בבחינת יראה, ואדר קודם ניסן שגם כן ר"ה, זמן תשובה מתוך אהבה ושמחה ונדיבות לה' יתברך

6. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד א

רבי חמא (בר) +מסורת הש"ס: [ברבי] + חנינא רמי: כתיב שובו בנים שובכים, דמעיקרא שובכים אתם, וכתיב ארפא משובתיכם! לא קשיא; כאן - מאהבה, כאן - מיראה.

7. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד ב

אמר ריש לקיש: גדולה תשובה, שזדונות נעשות לו כשגגות, שנאמר שובה ישראל עד ה' אלהיך כי שלת בעונך. הא עון מזיד הוא, וקא קרי ליה מכשול. איניי והאמר ריש לקיש: גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות, שנאמר ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם (חיה) +מסורת הש"ס: [הוא] יחיה! - לא קשיא; כאן - מאהבה, כאן - מיראה

8. ירמיהו פרק ג פסוק כב

שובו בנים שובבים ארפה משובתיכם הננו אתנו לך כי אתה יקנך אלהינו:

Return, backsliding children, I will cure your backslidings. "Here we are; we have come to You, for You are the Lord our God.

9. נתיב התשובה פרק ב' (הערה 65)

(65) כמבואר בהערה הקודמת. ובנתיב התורה פיט [א. לט.] כתב: "יראת הש"ת הוא מצד שהוא יתברך נבדל מן הכל, לכך שייך בו היראה, ואין שייך היראה מצד החבור, רק מצד שהוא נבדל מהכל, ואין לו שתוף עם זולתו. ובספר הזכרון למן בעל פחד יצחק זצ"ל, עמוד שמה, איתא: "עומק ההבדל בין כוחה של היראה... ובין כוחה של האהבה... הוא בזה שהשריש המהר"ל כי מקור היראה הוא בההכרה של עצם הפלאות והפלגת ההבדלה אשר בין הנברא ובין יוצרו כביכול. ואילו מקורה של האהבה הוא בההכרה ההפכית של דמוי הצורה ליוצרה, וגם האדם נברא בצלם אלקים... וכי יש צד היקש בין האדם לקונו. 'מה הוא אף אתה' [סוטה ד.]. ... מדת היראה מתחייבת לנו מפאת היותנו נבראים גרידא, ואילו מרת האהבה מתחייבת לנו מפאת היותנו נבראים בצורה ידועה, דהיינו בצורה של צלם אלקים. וראה הערה 133, ולהלן פ"ה הערה 7.

10. תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יד עמוד א

... ואמר רבי חמא ברבי חנינא, מאי דכתיב: אחרי ה' אלהיכם תלכו? וכי אפשר לו לאדם להלך אחר שכנינה? והלא כבר נאמר: כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא! אלא להלך אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא, מה הוא מלביש ערומים, דכתיב: ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם, אף אתה הלבש ערומים; הקדוש ברוך הוא ביקר חולים, דכתיב: וירא אליו ה' באלוני ממרא, אף אתה בקר חולים; הקדוש ברוך הוא ניחם אבלים, דכתיב: ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו, אף אתה נחם אבלים; הקדוש ברוך הוא קבר מתים, דכתיב: ויקבר אותו בגיא, אף אתה קבור מתים.

11. בראשית פרק א פסוק א

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ:

12. ר' צדוק הכהן מלובלין - רסיסי לילה אות יט

וחז"ל פירשו זה הסוד במה שאמרו (זוהר ח"ג קט ריש ע"א ואסתר רבה ג, י מדרש אבא גורין א, טו) כל מקום שנאמר המלך סתם במגילת אסתר במלך מלכי המלכים הכתוב מדבר.